

Dzieje wieruszowskiej straży pożarnej

Słowo wstępne

Współczesne czasy pokazują, że strażacy nie tylko gaszą pożary, ale również ratują dobytek i ludzi w trakcie klęsk żywiołowych, powodzi, wypadków drogowych i innych zagrożeń. Często nikt nie zastanawia się nad tym, że strażak - ochotnik działa z własnej woli, bez przymusu i ratuje mienie i życie bliźniego bez żadnego materialnego i moralnego zadośćuczynienia. Trzeba wielkiego poświęcenia, aby wytrwać w tej niełatwej, społecznej służbie. Idea niesienia pomocy bliźniemu w nieszczęściu sięga bardzo dawnych czasów. Zrodziła się ona z chwilą osiągnięcia przez ludzi pewnego poziomu kultury i stanu posiadania.

Czy zatem strażak działa z obowiązku, należąc do straży zawodowych, czy jako ochotnik, zawsze zasługuje na szacunek. Broniąc mienia i życia bliźniego przed kataklizmem, spełnia czyn bohaterski, nierzadko narażając przy tym swe życie na niebezpieczeństwo. Dzieje ochrony przeciwpożarowej w Polsce sięgają XIV wieku.

Można o tym przeczytać w zachowanych uchwałach Rady Miejskiej Krakowa w 1374 i 1375 roku oraz Rady Miejskiej Warszawy z lat 1546, 1548 i 1550.

Prekursorem zorganizowanego pożarnictwa w Polsce był Andrzej Frycz Modrzewski, który w dziele "O poprawie Rzeczypospolitej" wydanym w 1577 roku, sporo miejsca poświęcił obronie przed pożarami. Sprawami pożarnictwa zajmował się Andrzej Gostomski i Jakub Haur. W dobie oświecenia sprawami ochrony przeciwpożarowej zajmował się hetman wielki koronny Stanisław Lubomirski, a w początkach Królestwa Polskiego namiestnik generał Józef Zajączek. W Królestwie Polskim jak i w zaborze pruskim wydano wówczas wiele rozporządzeń dotyczących różnych sposobów gaszenia pożarów. W Wielkim Księstwie Poznańskim pierwsze straże powstały w Promnicach (1837), w Kościanie (1874), Rogoźnie (1874) i w Kępnie (1875). Na terenie Królestwa Polskiego pierwsza straż ogniowa powstała w Kaliszu (1864), w Kielcach i w Częstochowie (do 1873), w Koninie i w Turku (1874). W Wieruszowie straż powstała w 1882 roku.

Obecnie na terenie gminy Wieruszów działa 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Dwie z nich; OSP w Wieruszowie i OSP w Wyszanowie, należą do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego. OSP w Pieczyskach i OSP w Podzamczu są jednostkami typu „S”. Niektóre z tych jednostek istnieją już ponad 100 lat. Jednostki OSP powstały w różnych konfiguracjach państwowych, administracyjnych, diecezjalnych, ze względu na były losy ziemi wieruszowskiej na przestrzeni dziejów. Być może dlatego nikt dotąd nie zdobył się na odwagę, by zebrać materiały o straży i opisać, choćby krótko, dzieje pożarnictwa na ziemi wieruszowskiej.

Początki Ochotniczej Straży Ogniowej (Pożarnej) w Wieruszowie

Jeszcze w XIX wieku Wieruszów miał prawie w całości zabudowę drewnianą. W związku z tym miasto wielokrotnie trawiły pożary. Wielki pożar zniszczył prawie doszczętnie całe miasto w 1878 roku. Na ratunek pośpieszyła wówczas znakomicie zorganizowana i wyposażona straż ogniowa z Kępna. Sprawność i ofiarność kępińskich strażaków pozostała na długo w pamięci wieruszowian. Zmobilizowało to mieszkańców do założenia własnej straży ogniowej, co nastąpiło w maju 1882 roku. Warto w tym miejscu zacytować treść dokumentu wystawionego przez Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu z dnia 5 lipca 1982 roku, potwierdzającego datę powstania OSP w Wieruszowie: "W oparciu o akta generała-gubernatora warszawskiego, przechowywane w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, akta gubernatora kaliskiego przechowywane w łódzkim Archiwum Państwowym oraz wydawnictwa źródłowe-Pożarny Kalendar, Pamiatnaja Kniżka Kaliszskoj Guberni, zaświadczam niniejszym, iż Ochotnicza Straż Pożarna w Wieruszowie założona została w 1882 roku." Niniejsze zaświadczenie wydaje się Zarządowi Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie podejmującemu starania o organizację jubileuszu 100-lecia działalności straży. Dyrektor Muzeum dr Tadeusz Olejnik."

Pionierzy straży ogniowej w Wieruszowie

Znanym z zachowanych dokumentów założycielem straży ogniowej w Wieruszowie był właściciel dóbr w Osieku i Galewicach Kazimierz Myszkowski. W momencie powstania do jednostki wstąpiło 67 ochotników. Pierwszym prezesem został Kazimierz Myszkowski, który stanowisko to piastował przez 25 lat, aż do swej śmierci w 1907 roku. W organizowaniu jednostki wielkie zasługi miał także doktor Godlewski. Od momentu założenia straż ogniowa zaczęła odgrywać doniosłą rolę w życiu społecznym i kulturalnym społeczeństwa Wieruszowa.

Zachowana "Kniha dla zapisi protokołow" rozpoczyna się wpisem z 1897 roku. Wszystkie protokoły do roku 1905 pisane były w języku rosyjskim, a od sierpnia 1905 roku do kwietnia 1907 roku w języku polskim. W roku 1905 wieruszowscy strażacy czynnie włączyli się do powszechnej akcji na rzecz nauczania dzieci w języku polskim.

Jednak w wyniku kolejnej fali represji ze strony rosyjskiego zaborcy, od kwietnia 1907 roku protokoły były ponownie sporządzane w języku rosyjskim, z tłumaczeniem na język polski.

Jednym z ciekawszych dokumentów z początków XX wieku jest zachowana lista członków wieruszowskiej straży pożarnej z 1905 roku. Znajdują się na niej nazwiska następujących druhów: Kazimierz Myszkowski, dr N. Godlewski, Roman Zielonko, Stanisław Parnowski, Józef Płotka, M. Kołodziejczyk, Piotr Świsulski, Tomasz Kozłowski, Antoni Biczysko, Wincenty Walkowski, Wincenty Magot, Stanisław Grądziel, Józef Skupień, Jan Świeściak, Florian Walkowski, F. Pilniak, A. Pilniak, Ludwik Heising, Jacenty Hącia, M. Trocha, Leopold Najman, Franz Synaszewski, Antoni Przygodzki, Ignacy Krosa, Ignacy Parnowski, Antoni Kijak, Leon Osada, Wincenty Piluch, Feliks Bryłka, Tomasz Ciszewski, N. Urbański, J. Hącia, Jan Nepomucen Wolny, Feliks Kamiński, Ignacy Kijak, I. Wrześniacki, I. Schongus, Andrzej Ruszkowski, Józef Świeściak, Józef Jański, Tomasz Józefowski, Juliusz Łabędzki, Ignacy Brawata, Antoni Walkowski, Jan Knop, W. Piluch, Waclaw Hampel, G. Nowicki, Tomasz Owczarski, Andrzej Nowicki, Antoni Janikowski, Jan Magot, Jakub Bryłka, Stanisław Kostrzewski, Tomasz Magot, Leon Przygodzki, Józef Kucharski, Kazimierz Młodowski, Jan Linowacki, A. Boroń, Roman Piontek, Maciej Kołodziejczyk, Jozef Brawata, Władysław Frankowski, Mikołaj Magot, Andrzej Jozefowski, Grzesiak, Józef Owczarski, Marcin Dybek, Wojciech Rabiega, Aleksander Józefowski, Piotr Nowicki, Władysław Brawata, Franciszek Lisiecki, I. Świeściak, Franciszek Winkowski, A. Świeściak, Karol Kijak, Franciszek Delinger, Ignacy Urbański, Roman Kostrzewski, Franciszek Goszczyński, J. Piluch, T. Winkowski, J. Plewiński, Franciszek Maciejewski, Maksymilian Heising, Leon Janikowski, Franciszek Nadolny, Feliks Wesołowski, Roman Moga, Franciszek Ciszewski, Paweł Magot, Stanisław Boroń, Wincenty Magot, A. Jagielski, L. Winkowski, W. Bryłka, St. Bryłka, Jan Bryłka, Franciszek Magot, Tomasz Hofman, Franciszek Zawadzki, Leonard Rojewski, Antoni Zaczyński, Stanisław Ceglarek, Maciej Plewiński, Andrzej Wróbel, Ludwik Maciejewski, Nepomucen Urbański, Florian Świeściak, Feliks Kamiński, Ludwik Plewiński, Kazimierz Ginter, Leon Ginter, Tomasz Tymiński, Franciszek Królikowski, J. Pietrzyński, A. Wróblewski, Łukasiński, dr Włodzimierz Dylewski, Stanisław Kapliński, Mieczysław Bączkowski, Bronisław Hofman, ks. Wincenty Głowacki, P. Łyczkowski,

Jan Moszyński, Wojciech Hofman.

W początkach XX wieku wieruszowska straż ogniowa była jednostką dobrze zorganizowaną i jednolitą. Jak wynika z zachowanych materiałów i informacji, mundury strażackie były wówczas szyte na wzór umundurowania rosyjskiego. Towarzystwo Straży Ogniowej na walnym zebraniu wybierało prezesa zebrania i sekretarzy. W trakcie zebrania wybierano Zarząd, Komisję Rewizyjną oraz magazynierów i gospodarza domu straży. Organizacyjnie Towarzystwo Straży Ogniowej dzieliło się na: Towarzystwo Honorowe Straży i straż czynną

Zarząd na wniosek naczelnika straży wyznaczał przełożonych i ich pomocników do następujących oddziałów straży czynnej: toporników, sikawek, wodnego i porządkowego. Straż ogniowa była wzywana do pożaru sygnałową. Jeżeli pożar wybuchał nocą, wówczas obowiązkiem nocnych stróżów było powiadomić o pożarze strażaka sygnalistę oraz obudzić innych strażaków. Konie do zaprzęgu strażackiego dostarczali miejscowi rolnicy.

W pierwszych latach istnienia straży do gaszenia pożarów używano ręcznej sikawki sprowadzonej w 1882 roku z Oleśnicy, a wyprodukowanej jeszcze w 1720 roku. Używano również toporków, łopat, bosaków i parcianych wiader. Przy używaniu wiader z wodą do akcji gaśniczej, dowódca akcji ratowniczej ustawiał dwa rzędy ludzi, z których jeden podawał wodę z rzeki lub ze studni a drugi podawał próżne wiadra w odwrotnym kierunku. Mimo tak skromnego sprzętu akcje ratownicze przebiegały bardzo sprawnie. Oddział strażaków był doskonale wyćwiczony w posługiwaniu się sprzętem. Początkowo przechowywano go w remizie przy ulicy Warszawskiej 30, a od roku 1903 w nowym Domu Strażaka przy ulicy Mickiewicza. Na ćwiczenia strażacy udawali się na plac zwany przez mieszkańców Wieruszowa "Bindarzem". W roku 1900 mieszkaniec Wieruszowa Roman Zielonko podarował strażakom plac pod budowę Domu Strażackiego, którego budowę ukończono trzy lata później. W 1905 roku ufundowano pierwszy sztandar dla Ochotniczej Straży Ogniowej w Wieruszowie, a pierwszym chorążym został Florian Świeściak z ulicy Farnej. W 1908 roku odbył się zjazd Ochotniczych Straży Ogniowych w Bolesławcu, podczas którego odbyły się pokazy wyszkolenia bojowego i musztry okolicznych jednostek. W zjeździe brała udział także jednostka strażacka z Wieruszowa. W 1910 roku przy Ochotniczej Straży Ogniowej powstała orkiestra dęta. W dwa lata później powstała Kasa Pogrzebowa, która w przypadku śmierci strażaka zajmowała się organizacją i pokrywała koszty strażackiego pogrzebu.

Czas I wojny światowej i powstanie wielkopolskie

W 1914 roku wybuchła pierwsza wojna światowa. Po wkroczeniu Niemców do Wieruszowa działalność straży ogniowej została mocno ograniczona. Wielu jej członków wstąpiło do Polskiej Organizacji Wojskowej.

W 1919 roku w czasie trwania powstania wielkopolskiego Niemcy zbombardowali miasto. Z wydarzeń tamtych czasów należy przypomnieć bohaterstwo dwóch druhów, którzy nieśli pomoc innym; Stanisława Grądziela i Jana Knopa. Obaj z narażeniem życia ratowali mieszkańców i nieśli pomoc rannym.

Dom Strażacki - "Sala"

W 1903 roku oddano do użytku Dom Strażacki zwany także dziś przez mieszkańców Wieruszowa "Sala". Na parterze budynku znajdowała się remiza strażacka, w której zgromadzony był sprzęt gaśniczy. W roku 1921 wydłużono budynek w kierunku wschodnim. W dobudowanej części umieszczono wóz rekwizytowy, na piętrze zaś urządzono scenę, która wcześniej mieściła się od strony zachodniej. Dotychczasowe oświetlenie naftowe zamieniono na gazowe, instalując dwie duże lampy gazowe; jedną nad sceną a drugą na środku sali. W 1923 roku salę pomalowano i zawieszono w niej dwa portrety; doktora Godlewskiego współzałożyciela straży i Romana Zielonko - fundatora gruntu pod budynek sali. W budynku wygospodarowano mieszkanie dla woźnego, który był jednocześnie sygnalistą. W 1930 obiekt zyskał oświetlenie elektryczne. Jednym z problemów związanych z oświetleniem elektrycznym było to, że miejscowa elektrownia pracowała tylko do północy. Na 10 minut przed północą światło przygasało, co oznaczało, że należy przygotować świece lub lampy naftowe. W związku z takimi trudnościami, w roku 1934 strażacy zrezygnowali z usług elektrowni miejskiej, montując w budynku agregat prądotwórczy. Do obsługi agregatu zatrudniono Zygmunta Walkowskiego a rok później Jana Predera.

6 stycznia 1930 roku przed budynkiem OSP przy ul. Pocztowej raport Oddziału OSP zdaje naczelnik Straży druh Maksymilian Heising. Raport przyjmuje prezes OSP druh Leonard Rojewski

1940-44
Grupowe zdjęcie członków OSP na lata 1940-44

Straż Ogniowa w czasie II wojny światowej i okupacji

W dniu 1 września 1939 roku wybuchła druga wojna światowa. 3 września Niemcy rozpoczęli systematyczne palenie domów w Wieruszowie. Wypalone fragmenty miasta przypominały pustynię. Strażacka sala szczęśliwie ocalała z pożaru. Budynek nie miał szyb w oknach. Z remizy skradziono agregat prądotwórczy i instrumenty muzyczne. Ogołocono salę widowiskową. Po pewnym czasie Niemcy wyremontowali salę i urządzili w niej kino. W tym celu z cegieł spalonych domów dobudowano przybudówkę, przedłużając tym samym budynek w kierunku wschodnim. W przybudówce umieszczono aparaturę filmową i zaczęto wyświetlać niemieckie filmy. Kino w sali straży działa do dziś.

W wyzwolonej Polsce

Po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej strażacy natychmiast powrócili do swych obowiązków, biorąc udział w odbudowie miasta po zniszczeniach wojennych. W 1955 roku Wieruszów stał się siedzibą władz utworzonego powiatu wieruszowskiego. Ochotnicza Straż Pożarna w Wieruszowie wyraziła wówczas zgodę na zajęcie pomieszczeń na piętrze Domu Strażaka na potrzeby Powiatowej Komendy Straży Pożarnych, której pierwszym komendantem był Adam Perczyński. Na podstawie umowy z Wojewódzkim Zarządem Kin w Łodzi, w roku 1958 dotychczasowe kino ruchome stało się kinem stałym o nazwie "Słońce". W roku 1964 ówczesny prezes OSP Bronisław Owczarski wystąpił z projektem wybudowania w podwórzu Domu Strażaka oficyny z salą na piętrze. Oficynę zaczęto budować w 1966 roku. Prace zakończono w roku 1969. W 1972 roku wyremontowana została stara sala. Podczas tego remontu rozgraniczono wejścia główne do kina i do pomieszczeń straży. Zamurowano wszystkie okna na pierwszym piętrze budynku oraz przystosowano ekran kinowy do wyświetlania filmów panoramicznych. Otynkowano ścianę frontową budynku. Dom Strażacki całkowicie zmienił wygląd.

Komenda Powiatowa, później Rejonowa Straży Pożarnych przez cały czas swojego funkcjonowania w obiekcie OSP, dbała o stan pomieszczeń warsztatowych i socjalnych. Mimo, że Komenda Rejonowa OSP opuściła obiekt w 1984 roku, przenosząc się do OSP w Podzamczu, jeszcze w drugiej połowie lat 80-tych minionego wieku wybudowano w podwórzu OSP Wieruszów garaże i pomieszczenia magazynowe. Komendantami powiatowymi i rejonowymi straży pożarnej, którym jednostka OSP ma wiele do zawdzięczenia, byli wówczas: kpt. Adam Perczyński, por. Bronisław Lewy, por. Józef Mielczarek, kpt. Antoni Miechowski, mjr Walenty Ostrycharz, chor. Wojciech Kudaś, chor. Józef Muszkat. Z chwilą opuszczenia obiektu przez Rejonową Straż Pożarną, jednostka OSP musiała liczyć już tylko na własne siły. Trwało to do roku 1991, kiedy to samorząd gminny przejął pieczę nad jednostkami OSP.

W 1984 roku wymieniono piec centralnego ogrzewania, a w 1985 roku wyremontowano kuchnię. W 1987 roku zakupiono 50 nowych krzeseł, zmieniono parkiet w sali i zbudowano nowy podest dla orkiestry. W pomieszczeniach na piętrze urządzono pokój dla dyrygenta, magazyn na instrumenty oraz małą świetlicę. W 1990 roku przeniesiono magazyn mundurowy do pomieszczeń na parterze. W końcu lat 90-tych XX wieku dokonano kapitalnego remontu sali, kuchni i sanitariatów. Dla mieszkańców Wieruszowa sala OSP przez wiele dziesiątków lat była jedynym miejscem organizacji zabaw, wesel i innych uroczystości.

Kultura i rozrywka

Najpopularniejszą dziedziną kultury był teatr amatorski. W czasach zaborów miał duże znaczenie w kultywowaniu języka ojczystego i kształtowaniu świadomości narodowej. Teatr podnosił też autorytet straży w środowisku. Co zamożniejsi mieszkańcy Wieruszowa znacznie wspomagali działalność kulturalną straży. Wieruszowska sala straży posiadała scenę, kulisy i idealnie nadawała się do wystawiania sztuk teatralnych. W 1908 roku wieruszowianie, wystawili amatorskie przedstawienia teatralne pełne patriotycznych i narodowych akcentów. Pierwszymi animatorami sztuki teatralnej w Wieruszowie byli: Cecylia Trocha i Józef Brawata. Teatr amatorski rozwija się bardzo dobrze w okresie międzywojennym. Aby podnieść poziom wystawianych sztuk teatralnych, miejscowa straż zaangażowała aktora dramatycznego z teatru im. Bogusławskiego w Kaliszu. Po zawartym kontrakcie artysta z Kalisza o nazwisku Jasiński,

przybył do Wieruszowa, gdzie zamieszkała wraz z żoną, otrzymując 2 pokoje w budynku straży. II wojna światowa przerwała działalność teatru. Jednak w 1946 roku przygotowano znów scenę dla artystów - amatorów i zakupiono nową kurtynę. Młodzi ludzie garnęli się do gry w teatrze. Reżyserią sztuk zajmował się Zygmunt Olbrych. Grali w nich, między innymi: Arkadiusz Badeński, Mieczysław Grądziel, Maria Grądziel, Ewa Grądziel, Szczepan Winkowski, Maria Hącia, Bogusław Parnowski, Leon Jagielski. Z chwilą otwarcia Powiatowego Domu Kultury zespół teatralny przeniósł się do nowej siedziby. Najbardziej popularną formą działalności kulturalno- rozrywkowej straży ogniowych były bale i zabawy taneczne. Ich celem było dostarczanie społeczeństwu i członkom stowarzyszeń pożarniczych godziwej rozrywki. Najbardziej spektakularne były w Wieruszowie zabawy sylwestrowe. Przed północą wszyscy uczestnicy balu wraz z orkiestrą szli do miejscowego kościoła a po mszy cały korowód maszerował wokół rynku witając Nowy Rok. Wspaniałe były też majówki w lesie wieruszowskim. W godzinach popołudniowych, zazwyczaj w niedzielę, mieszkańcy Wieruszowa udawali się do lasu, gdzie orkiestra dęta dawała koncert a potem bawiono się przy orkiestrze tanecznej i bogato zaopatrzoną bufecie.

OSP Wieruszów i sport

Związek ze sportem OSP Wieruszów sięga początków 1945 roku. OSP wzięła wówczas pod swoją „opiekę” miejscowy klub sportowy „Prosna”. 29 kwietnia 1945 roku został rozegrany mecz piłki nożnej w Kępnie pomiędzy „Prosna” Wieruszów a tamtejszym Kolejowym Klubem Sportowym „Ruch”. Rewanż odbył się 6 maja w Wieruszowie. W lipcu 1945 roku na wieruszowskim boisku rozegrano mecz pomiędzy miejscowym klubem „Prosna” a drużyną wystawioną przez jednostkę wojska radzieckiego. Podczas meczu przygrywała radziecka orkiestra wojskowa. Mecz zakończył się wynikiem 3:2 dla „Prosny.”

Strażackie tradycje

Najważniejsze wydarzenie, o wieloletniej tradycji, to wśród wieruszowskich strażaków obchody Dnia Strażaka i wspólna wigilia. Tradycje te, sięgające początków istnienia jednostki, kultywowane są szczególnie po II wojnie światowej. Uroczystości Dnia Strażaka rozpoczyna się zbiórką strażaków w Domu Strażaka.

Następnie druhowie udają się w kolumnie marszowej na miejscowy cmentarz by złożyć na grobach zmarłych strażaków wiązanki kwiatów, po czym udają się na mszę świętą. Do roku 1990 msza odbywała się w kościele, a od roku 1991 przy ołtarzu polowym obok pomnika św. Floriana na wieruszowskim rynku. Uroczystościom towarzyszy defilada z udziałem wozów bojowych. W latach 80-tych XX wieku dodatkowo w kolumnie jechały stare, za-

1983 - pokaz zabytkowego sprzętu strażackiego podczas obchodów dnia strażaka

bytkowe pojazdy strażackie oraz bryczka wioząca najstarszych strażaków. Przy pomniku św. Floriana odbywa się koncert orkiestry dętej. Po mszy odbywa się oficjalna część uroczystości, po której druhowie i zaproszeni goście udają się do sali poczęstunek.

Uroczystości wieczerzy wigilijnej odbywają się od lat w sali straży. W dawniejszych czasach przed wieczerzą orkiestra dęta dawała koncert kołęd. Od czasu wybudowania pomnika św. Floriana, orkiestra (o ile pozwoli pogoda) daje koncert dla wszystkich mieszkańców miasta na wieruszowskim rynku. Na wigilijnym strażackim stole zawsze znajdują się ziemniaki w mundurkach, śledź w oleju i kompot z suszonych owoców. Na uroczystość wigilijną zapraszani są przedstawiciele władz miejskich i księży. Strażacka wieczerza wigilijna kończy się wcześnie, by wszyscy mogli dotrzeć do domów i zasiąść przy wigilijnym stole ze swymi rodzinami.

Spis członków OSP w Wieruszowie z roku 1947

1. Nadolny Piotr - ur. 1901r. - szewc - 1921r.
2. Magot Marian - ur. 1902r. - fryzjer - 1925r.
3. Sroka Antoni - ur. 1907r. - urzędnik (burmistrz) - 1946r.
4. Magot Mieczysław - ur. 1908r. - urzędnik (z - ca burmistrza) - 1936r.
5. Maciejewski Stanisław - ur. 1910r. - rzeźnik - 1936r.
6. Cieślak Leon - ur. 1891r. - rolnik - 1912r.
7. Magot Franciszek - ur. 1880r. - rolnik - 1897r.
8. Winkowski Kazimierz - ur. 1907r. - urzędnik - 1938r.
9. Grądziel Leon - ur. 1905r. - rzeźnik - 1921r.
10. Hącia Jan - ur. 1899r. - szewc - 1921r.
11. Maciejewski Władysław - ur. 1908r. - rzeźnik - 1938r.
12. Moga Mieczysław - ur. 1907r. - szewc - 1925r.
13. Owczarski Bronisław - ur. 1914r. - krawiec - 1945r.
14. Olbrych Stanisław - ur. 1908r. - rolnik - 1924r.
15. Maciejewski Mieczysław - ur. 1916r. - stolarz - 1936r.
16. Bryłka Franciszek - ur. 1906r. - krawiec - 1930r.
17. Ziętkiewicz Franciszek - ur. 1908r. - rzeźnik - 1927r.
18. Grądziel Władysław - ur. 1923r. - krawiec - 1945r.
19. Sobczyński Franciszek - ur. 1927r. - rzeźnik - 1945r.
20. Słowikowski Ignacy - ur. 1902r. - rolnik - 1918r.
21. Winkowski Lechosław - ur. 1922r. - cholewkarz - 1941r.

Wigilia 2004 OSP - po prawej Przeor Klasztoru Ojców Paulinów w Wieruszowie Stanisław Knapek

Obchody dnia strażaka w 2004 roku - przemarsz ulicami miasta Wieruszowa

Zbiórka po ćwiczeniach druchów OSP w 1947 roku

22. Grosicki Józef - ur. 1904r. - ślusarz - 1945r.
23. Nowicki Roman - ur. 1904r. - rolnik - 1926r.
24. Kruk Stefan - ur. 1907r. - rolnik - 1945r.
25. Magot Antoni s. Feliksa - ur. 1906r. - kupiec - 1926r.
26. Urbański Wiktor - ur. 1919r. - kupiec - 1945r.
27. Walkowski Zygmunt - ur. 1897r. - ślusarz - 1933r.
28. Świsulski Roman - ur. 1912r. - szewc - 1945r.
29. Cieślak Piotr - ur. 1915r. - rolnik - 1934r.
30. Ciszewski Roman - ur. 1911r. - szewc - 1940r.
31. Mika Władysław - ur. 1920r. - cholewkarz - 1945r.
32. Janiak Wawrzyniec - ur. 1907r. - robotnik - 1926r.
33. Skupiński Antoni - ur. 1928r. - cholewkarz - 1945r.
34. Hącia Szczepan - ur. 1922r. - rolnik - 1945r.
35. Kołodziejczyk Mieczysław - ur. 1918r. - rolnik - 1939r.
36. Świsulski Zenon - ur. 1923r. - kupiec - 1945r.
37. Ziętkiewicz Lucjan - ur. 1927r. - rolnik - 1945r.
38. Magot Stanisław - ur. 1926r. - rolnik - 1946r.
39. Karcz Bronisław - ur. 1928 - rolnik - 1946r.
40. Dybek Dariusz - ur. 1927r. - piekarz - 1946r.
41. Piluch Józef - ur. 1910 - rolnik - 1928r.
42. Preder Roman - ur. 1908r. - dekarz - 1930r.
43. Parnowski Mieczysław - ur. 1909r. - rzeźnik - 1930r.
44. Kołodziejczyk Józef - ur. 1923r. - rolnik - 1939r.
45. Magot Bogdan - ur. 1927r. - fryzjer - 1946r.
46. Grądziel Stanisław - ur. 1873r. - rzeźnik - 1893r.
47. Magot Konstanty - ur. 1864r. - rolnik - 1886r.
48. Słowikowski Tomasz - ur. 1892r. - kowal - 1915r.
49. Winkowski Nepomucen - ur. 1897r. - szewc - 1915r.
50. Piluch Marian - ur. 1905r. - rolnik - 1930r.
51. Winkowski Walerian - ur. 1887r. - stolarz - 1911r.
52. Magot Roman - ur. 1897r. - rolnik - 1917r.

53. Magot Józef - ur. 1906r. - rolnik - 1928r.
54. Badeński Waclaw - ur. 1884r. - kupiec - 1905r.
55. Magot Józef s. Wojciecha - ur. 1888r. - krawiec - 1910r.
56. Jakubowski Piotr - ur. 1882r. - rolnik - 1902r.
57. Parnowski Jan - ur. 1886r. - kupiec - 1903r.
58. Parnowski Tomasz - ur. 1881r. - kupiec - 1902r.
59. Olbromski Stanisław - ur. 1892r. - szewc - 1910r.
60. Sutarzewicz Stefan - ur. 1908r. - rymarz - 1945r.
61. Kijak Antoni - ur. 1894r. - rolnik - 1912r.
62. Magot Antoni - ur. 1904r. - kupiec - 1945r.
63. Polak Jan - ur. 1886r. - szklarz - 1908r.
64. Moch Kazimierz - ur. 1894r. - rolnik - 1921r.
65. Parnowski Marcin - ur. 1894r. - rolnik - 1926r.
66. Hajzyng Roch - ur. 1888r. - kołodziej - 1910r.
67. Wrześniacki Waclaw - ur. 1887r. - rolnik - 1906r.
68. Królikowski Ignacy - ur. 1896r. - rolnik - 1911r.
69. Grądział Zenon - ur. 1918r. - kupiec - 1945r.
70. Kostrzewski Roman - ur. 1882r. - rolnik - 1900r.
71. Olbrych Zygmunt - ur. 1888r. - kupiec - 1906r.
72. Świstun Emilian - ur. 1900r. - lekarz - 1946r.
73. Duś Franciszek - ur. 1893r. - rolnik - 1945r.
74. Ciszewski Kazimierz - ur. 1893r. - kołodziej - 1945r.

Orkiestry dęte

Orkiestra dęta przy OSP w Wieruszowie powstała w 1910 roku. Wówczas to zgromadzono potrzebne środki i zakupiono 20 instrumentów dętych. Kapelmistrzem został Stefan Pilch z zawodu nauczyciel. Orkiestra robiła szybkie postępy. W krótkim czasie oddział miejscowej straży maszerował w szyku zwartym w rytm własnej orkiestry nie tylko na uroczystościach, ale także na ćwiczenia. Przy dźwiękach orkiestry dętej bawiono się także na majówkach.

25-lecie orkiestry dętej OSP na rynku w Wieruszowie przy pomniku św. Floriana w 2002 roku.

W 1914 roku, po wkroczeniu wojsk niemieckich do Wieruszowa, zespół orkiestry dętej przestał istnieć. Instrumenty muzyczne zostały rozkradzione. W 1925 roku wieruszowscy strażacy po raz drugi zorganizowali orkiestrę dętą. Zakupiono wówczas 30 instrumentów dętych w firmie "Pełczyński" w Poznaniu. Od 1-go lutego rozpoczęto naukę gry na instrumentach dętych. Do orkiestry zgłosiło się aż 120 kandydatów, z których wybrano tylko 30-tu. Kapelmistrzem został Franciszek Otorowski - muzyk orkiestry pułkowej z Kowla. Już latem 1925 roku orkiestra obsługiwała majówki i przemarsze. Grała też na zjeździe rzemieślników, na którym wręczono sztandar cechowi szewców. W każdą niedzielę majową o godzinie 4 rano, odbywały się ćwiczenia bojowe, na które strażacy szli z orkiestrą dętą. Z ćwiczeń powracano o godzinie 8 rano na śniadanie i zasłużony niedzielny odpoczynek. W czerwcu 1927 roku odbył się wielki zjazd Straży Pożarnych w Kępnie. Wieruszowska orkiestra obsługiwała ten zjazd, przez okrągłe 24 godziny grając na kępińskim rynku. Latem 1928 roku z funkcji kapelmistrza zrezygnował Franciszek Otorowski. Prowadzenie orkiestry przejął Romuald Nejman. W maju 1929 roku odbył się wielki zjazd Straży w Ostrzeszowie, na którym wieruszowska orkiestra przygrywała przez 48 godzin. Orkiestra wykonała specjalny koncert, którego wysłuchały tłumy mieszkańców Ostrzeszowa i okolicy. W sierpniu 1938 roku odbyła się ostatnia przedwojenna majówka w lesie wieruszowskim. Nikt wtedy nie przypuszczał, że to ostatnia majówka, na której gra strażacka orkiestra dęta. Wybuch drugiej wojny światowej był końcem drugiej orkiestry dętej wieruszowskiej straży. Instrumenty dęte ponownie zostały rozkradzione. Na powstanie trzeciej orkiestry trzeba było czekać aż do 1977 roku. W czasie Walnego Zebrania Ochotniczej Straży Pożarnej w lutym 1977 roku kilku członków OSP podjęło decyzję o utworzeniu orkiestry dętej. Już trzeciej z kolei w historii wieruszowskiej straży. Dzięki staraniom Kazimierza Brody, Władysława Lendy i Henryka Urbańskiego zaczęto kompletować instrumenty muzyczne. Sporą ich część udało się przejąć z Zespołu Szkół Zawodowych, gdzie przez krótki czas istniała orkiestra dęta. Część instrumentów zakupiono nowych z funduszy uzyskanych od sponsorów. 3 października 1977 roku odbyło się pierwsze spotkanie muzyków oraz pierwsza lekcja gry na instrumentach dętych. Powstał trzydziestoosobowy zespół, którego kapelmistrzem został Klemens Żuber. Praca kapelmistrza wymagała wiele wysiłku i poświęcenia, gdyż partytury i nuty pisane były ręcznie dla poszczególnych instrumentów. Pierwszym występem było zagranie kilku kołęd na tradycyjnej wieczery wigilijnej w sali straży 24 grudnia 1977 roku. W następnych miesiącach przygotowano już wiele nowych utworów. Orkiestra zaczęła obsługiwać wszystkie uroczystości gminne, strażackie i kościelne. Dwukrotnie zespół brał udział w oprawie muzycznej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski; w roku 1979 i 1983. W połowie lat 80-tych XX wieku pałeczkę dyrygenta po Klemensie Żuberze przejął brat Nikodem Kilnar z Zakonu Ojców Paulinów. Za jego dyrygentury zespół przygotował wiele nowych utworów a członkowie orkiestry otrzymali nowe umundurowanie. Po odejściu brata Nikodema dyrygentem został Ireneusz Płuska. Dzięki dotacji z Ministerstwa Kultury możliwy był zakup nowych instrumentów m.in. trąbki, klarnetu, saksofonu tenorowego. Obecna orkiestra tak jak i dwie poprzednie obsługuje muzycznie święta narodowe, uroczystości kościelne, pogrzeby strażaków. 31 sierpnia 2002 roku Orkiestra Dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie obchodziła jubileusz 25-lecia. Przybyli przedstawiciele władz samorządowych gminy i powiatu, kapłani wieruszowskich parafii, strażacy, zaproszeni goście i mieszkańcy Wieruszowa. Były gratulacje, podziękowania, wyróżnienia. Wielu członków orkiestry otrzymało Złote, Srebrne i Brązowe Medale "Za zasługi dla pożarnictwa". Jubileuszową uroczystość zorganizował Społeczny Komitet Obchodów 25-lecia Orkiestry Dętej w składzie: Krzysztof Bezen - przewodniczący, Henryk Urbański - skarbnik, Ireneusz Płuska, Edward Jasiński, Ryszard Urbański, Teresa Tomaszewska, Kazimierz Górka, Antoni Babczyński. W skład Komitetu weszli również członkowie honorowi: Iwona Szkopińska - burmistrz Wieruszowa, Leszek Sroka - zastępca prezesa Zarządu Powiatowego OSP. W uroczystości jubileuszowej udział wzięli następujący członkowie orkiestry: Józef Chałupka, Daniel Duda, Andrzej Lisiecki, Edward Jasiński, Janusz Sola, Józef Plesner, Henryk Samulski, Rafał Płuska, Łukasz Jasiński, Henryk Urbański, Florian Chrzan, Marek Kudra, Ireneusz Płuska, Ryszard Urbański, Waldemar Franiak, Włodzimierz Słowikowski, Krzysztof Bezen, Zbigniew Wroński, Adolf Suchy, Jakub Franiak.

Jubileusz 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie

W roku 1982 uroczystość obchodzono 100-lecie istnienia jednostki OSP w Wieruszowie. Powołano Społeczny Komitet Obchodów 100-lecia OSP w składzie: Henryk Kluczyński - naczelnik Miasta i Gminy - przewodniczący Komitetu, Kazimierz Broda - prezes OSP w Wieruszowie, Józef Nowicki - wicedyrektor

WDK, Józef Pielesiak - przewodniczący Komisji Rewizyjnej, Antoni Królik - prezes ZMG OSP, Mieczysław Ciszewski - naczelnik OSP, Józef Muszkat - komendant Rejonowej Komendy Straży, Tadeusz Zawadzki - komendant gminny OSP, Franciszek Bryłka - skarbnik OSP, Edward Frankowski - nauczyciel, Jan Małys - dyrektor Banku Spółdzielczego, Marian Juszcak - prezes GS, Teresa Tomaszewska - kierownik referatu w Urzędzie Miasta i Gminy i sekretarz Zarządu Miejsko - Gminnego OSP.

Wymienione osoby stanowiły Prezydium Komitetu. W jego skład weszli ponadto: Ryszard Urbański - sekretarz OSP Wieruszów, Jan Malik - prezes Spółdzielni Produkcyjnej "Elmech", Jerzy Gawroński - prezes Dziewiarskiej Spółdzielni Pracy w Wieruszowie, Bernard Sokołowski - Zakładowa Straż Pożarna przy Zakładach Płyt Wiórowych, Klemens Żuber - dyrygent orkiestry dętej, Jadwiga Bujak - Komendant Hufca ZHP, Danuta Dymitriu - przewodnicząca Zarządu Miejsko - Gminnego Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej, Edward Jasiński - gospodarz OSP Wieruszów, Lucyna Orlińska - dyrektor WDK, Kazimierz Rutkowski - pracownik Rejonowej Komendy Straży Pożarnych, Julian Sowiński - naczelnik Urzędu Telekomunikacji, Ryszard Kowalczyk - dyrektor Zakładu Urządzeń Galwanicznych

i Lakierniczych, Maria Dorosławska - inspektor ds. oświaty i wychowania UGM, Mieczysław Urbaniak - Gminny Dyrektor Szkół, Marian Bury - kierownik referatu Komunikacji UGM, Andrzej Skupiński - zastępca naczelnika OSP Wieruszów, Tadeusz Stanek - dyrektor Oddziału PZU, Stanisław Żmidziński - dyrektor MPM, Cezary Marczak - prezes Odzieżowej Spółdzielni Pracy "Prosna", Jan Furowicz - prezes Usługowo Wytwórczej Spółdzielni Pracy w Wieruszowie, Aleksander Głowinkowski - dyrektor ZZPO "Wólczanka", Kazimierz Żmijewski - dyrektor ZPW, Marian Fita - dyrektor SKR, Barbara Krauze - dyrektor Zakładu Gospodarczego WZSR, Stanisław Małolepszy - dyrektor STW, Ireneusz Foremniak - komendant Komisariatu MO, Tadeusz Miedzianowski - dyrektor ZOZ, Wojciech Kudaś - Zakładowa Straż Pożarna ZPW.

Spośród wymienionych powołano członków poszczególnych sekcji, tworząc sekcję organizacyjną, propagandową, gospodarczo - porządkową i grupę roboczą. Grupę roboczą stanowili: Henryk Kluczyński, Kazimierz Broda, Klemens Żuber, Teresa Tomaszewska, Józef Nowicki, Józef Pielesiak, Józef Muszkat, Edward Frankowski. Do organizacji jubileuszu włączyły się następujące zakłady, instytucje i szkoły: Zakłady Płyt Wiórowych, Gminna Spółdzielnia "SCH", Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Dziewiarska Spółdzielnia Pracy, Odzieżowa Spółdzielnia Pracy "Prosna", Usługowo - Wytwórcza Spółdzielnia Pracy, Zakład Handlu WZSR, Zakład Urządzeń Galwanicznych i Lakierniczych, Spółdzielnia Pracy "Elmech", Komenda Rejonowa Straży Pożarnych, Spółdzielnia Transportu Wiejskiego, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Urząd Telekomunikacji, Urząd Miasta i Gminy, Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Zawodowych, Bank Spółdzielczy, Oddział PZU. Program obchodów zaplanowano na dwa dni. W jubileuszowych obchodach wzięły udział jednostki z wielu miejscowości ówczesnego województwa kaliskiego i sieradzkiego. Zarząd Główny Związku OSP w Warszawie reprezentował wiceprezes Alfons Wiśniewski. Zarząd Wojewódzki Związku OSP w Kaliszu reprezentowali: Prezes Andrzej Wasilewski, wiceprezes Waclaw Kowalczyk i sekretarz Waclaw Skotowski. Komendę Wojewódzką Straży

1982 - przekazanie sztandaru w ręce naczelnika OSP Mieczysława Owczarskiego na zamczysku w Wieruszowie

Odznaczeni członkowie

Pożarnych w Kaliszu reprezentował zastępca komendanta mjr Tadeusz Mikucki. Władze lokalne reprezentowali: naczelnik Miasta i Gminy Wieruszów Henryk Kluczyński, przewodniczący Rady Narodowej Marian Poloński, sekretarz Komitetu Miejsko - Gminnego PZPR Tadeusz Adamczyk.

Działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie na przełomie wieków

W latach 1988 – 1991 Zarządowi OSP w Wieruszowie przewodniczył prezes Leon Winkowski. Ponadto, w skład Zarządu wchodził: wiceprezes – Antoni Babczyński, naczelnik – Andrzej Skupiński, Zastępca naczelnika – Henryk Ciszewski, sekretarz – Ryszard Urbański, skarbnik – Henryk Urbański, gospodarz Domu Strażaka – Kazimierz Świsulski. W tym okresie strażacy rozpoczęli remont obiektu. W roku 1992 roku prezesem jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie został Henryk Urbański a w skład nowego Zarządu weszli: wiceprezesi – Antoni Babczyński i Stanisław Niwa, naczelnik – Andrzej Skupiński, zastępca naczelnik – Henryk Ciszewski, sekretarz – Ryszard Urbański, gospodarz – Kazimierz Świsulski oraz członkowie Zarządu: Mieczysław Owczarski, Cezariusz Zawadzki, Leon Winkowski. Nowy Zarząd na początku swojej kadencji wyznaczył sobie ambitne plany, które w pełni zrealizował. Nastąpiło ustalenie warunków dzierżawy kina "Słońce" z Urzędem Gminy. Zostały podjęte inicjatywy, które miały na celu powiększenie i upiększenie sali OSP. Przeprowadzono kapitalny remont kuchni i świetlicy, korytarza, kanalizacji, sali tradycji i pomieszczeń biurowych. Wymieniono okna na sali i położono nowy parkiet. Najwięcej pracy we wszystkie te przedsięwzięcia włożyli: prezes Henryk Urbański oraz naczelnik Andrzej Skupiński. Powyższe prace finansowali: Antoni Babczyński – sponsor pokrycia dachowego, Włodzimierz Kurzawa, który odnowił instalację elektryczną i Piotr Piluch który wyłożył boazerię płytami dostarczonymi przez zakład HM Helvetia Meble Sp z o.o. Nieoceniony wkład wnieśli druhowie, którzy pracowali społecznie przy remoncie. W 1996 roku na wniosek Zarządu OSP w Wieruszowie, Zarządu Oddziału Miejsko - Gminnego Związku OSP

Poświęcenie pomnika św. Floriana w 1990 roku

RP w Wieruszowie, któremu przewodniczy Teresa Tomaszewska, Rady Gminy i Miasta Wieruszów, został zakupiony samochód pożarniczy na podwoziu Star 244 typu GBA25/16. Z dniem 14 grudnia 2000 roku Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie Decyzją Nr V/11/KSRG włączył Ochotniczą Straż Pożarną w Wieruszowie do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego. Doceniono w ten sposób zaangażowanie w akcjach i profesjonalizm w działaniach ratowniczo - gaśniczych druhów z naszej jednostki.

Pomnik św. Floriana - patrona strażaków

Idea budowy pomnika świętego Floriana – patrona strażaków, zrodziła się na zebraniu sprawozdawczym jednostki w styczniu 1990 roku. Wybrany dla wzniesienia pomnika miejscem miał być rynek, gdzie kiedyś stał pomnik św. Floriana zniszczony przez hitlerowców w czasie II wojny światowej. Pomnik patrona strażaków został odsłonięty i poświęcony 15 lipca 1990 roku w 580 rocznicę bitwy pod Grunwaldem. Dokumentację pomnika przygotował Zenon Hącia a figurę św. Floriana

wykonał Wojciech Nowaczyk. Cokół wykonali sami strażacy na fundamentach starego pomnika. Od członków OSP Wieruszów, od sąsiedzkich jednostek OSP, Samorządów Mieszkańców, Gminnej Spółdzielni SCH w Wieruszowie, z kwesty ulicznej i indywidualnych datków mieszkańców zebrano łącznie kwotę 6.253.697 zł. Koszty budowy pomnika w gotówce wyniosły 4.708.410 zł. Pozostało więc w kasie straży 1.545.287 zł. Deski na oszalowanie cokółu dostarczyło PGKiM w Wieruszowie, płyty granitowe dostarczył Andrzej Piekielny ze Żdzar, a stal zbrojeniową drухowie: Edward Jasiński, Kazimierz Kozłowski, Ryszard Górka i Ryszard Świsulski. Piasek i żwir podarował i dowoził własnym ciągnikiem Ryszard Świsulski. Dźwig nieodpłatnie wypożyczyły Zakłady Płyt Wiórowych "Prospan". W czasie uroczystości związanych z odsłonięciem i poświęceniem pomnika wielu drухów strażaków zostało odznaczonych medalami "Za zasługi dla pożarnictwa".

Kapliczka św. Bartłomieja i św. Mikołaja

Historia kapliczki św. Bartłomieja i św. Mikołaja w Wieruszowie sięga odległej przeszłości. W 1522 roku zbudowano w tym miejscu drewniany kościół parafialny pod wezwaniem św. Bartłomieja. Kościół ten wielokrotnie płonął i za każdym razem był odbudowywany, aż do ostatniego pożaru w roku 1806, kiedy to kościoła już nie odbudowano,

a jedynie w jego miejscu postawiono kapliczkę. W czasie okupacji została ona rozebrana przez hitlerowców. Chcąc uratować to miejsce od zupełnego zapomnienia i przywrócić mu należną cześć, drухowie z Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie w dniu 27 lutego 2005 roku na walnym zebraniu sprawozdawczym podjęli uchwałę

w sprawie odbudowy symbolicznej kapliczki św. Bartłomieja i św. Mikołaja. Wykonanie uchwały powierzono Zarządowi OSP, który niezwłocznie zwrócił się do burmistrz Wieruszowa Iwony Szkopińskiej z prośbą o bezpłatne użyczenie nieruchomości na rzecz OSP. Uchwałą Rady Miejskiej w Wieruszowie z dnia 21 marca 2005 roku burmistrz Wieruszowa wyraziła zgodę na bezpłatne użyczenie na czas nieokreślony nieruchomości na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie. Powstał Komitet Budowy Kapliczki, w skład którego weszli: przewodniczący – ks. dr. Bronisław Preder, Iwona Szkopińska – Burmistrz Wieruszowa, Henryk Urbański – Prezes OSP w Wieruszowie i radny Rady Miejskiej, Czesław Wróblewski – Przewodniczący Rady Miejskiej w Wieruszowie, ks. Stanisław Knapiek – Przeor Klasztoru Ojców Paulinów, Kazimierz Bryłka, Maria Łozińska, Kazimierz Strzelecki, Kazimierz Prymas, Zenon Szacfajer i Zygmunt Maciejewski. W dniu 3 maja 2006 roku w dniu NMP Królowej Polski, z udziałem licznie zgromadzonych mieszkańców Wieruszowa dokonano uroczystego poświęcenia kapliczki św. Bartłomieja i św. Mikołaja.

3 maj 2006 - oddanie i poświęcenie kapliczki św. Bartłomieja i św. Mikołaja przy ul. Świerczewskiego

Wyposażenie w sprzęt na przestrzeni dziejów

Pierwszy sprzęt gaśniczy jaki posiadała jednostka składał się z prostych środków do gaszenia ognia takich jak; bosaki, łopaty, toporki i wiadra. W roku 1932 zakupiono nową sikawkę o większej wydajności. Uzupełniono również zniszczony sprzęt. W roku 1936 zakupiono ręczną syrenę a wkrótce małą sikawkę motorową. Pierwszy raz użyto jej w sierpniu 1936 roku do gaszenia posesji Ignacego Hąci przy ulicy Warszawskiej nr 30. Sikawkę ustawiono nad rzeką Prosną skąd czerpano wodę. Pożar w krótkim czasie ugaszono. W czasie okupacji hitlerowcy powołali straż przymusową składającą się głównie z młodych ludzi. Wyposażyli ją we własny sprzęt i umundurowanie z emblematami niemieckimi.

Jednostka zakupiła materiał drelichowy, z którego uszyto 24 mundury. Cały sprzęt strażacki pomalowano na jednolity kolor. W 1947 roku jednostka OSP zakupiła podwozie samochodowe i motor firmy "Adler" w warsztatach ślusarsko - mechanicznych w Kępnie przerobiono je na samochód do celów gaśniczych. Koszt tego samochodu wyniósł 200.000 zł. W tym czasie straż posiadała już motopompę na dwukołowym gumowym podwoziu. Zainstalowano też elektryczną syrenę. Wyposażenie w sprzęt pożarniczy szczególnie wzrosło wtedy, kiedy w budynku OSP w Wieruszowie ulokowała się Powiatowa Komenda Straży Pożarnych. W latach 60-tych do dyspozycji jednostki OSP Wieruszów jest samochód pożarniczy GBAM 2,5/8 + 8 z dwoma agregatami prądowymi i radiotelefonami. W roku 1987 OSP Wieruszów posiada: samochód pożarniczy GBAM 2,5/16 + 8 i lekki samochód pożarniczy "Żuk" GLBA. W 1996 roku został wycofany stary samochód pożarniczy GBAM, w którego miejsce dzięki pomocy władz miejskich zakupiono samochód pożarniczy GBA 2,5/16, który wyposażono w aparaty powietrzne, drabinę dwuprzęsłową oraz niezbędny sprzęt wyposażenia osobistego strażaków. 3 listopada 2006 roku dzięki dotacjom ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Urzędu Miejskiego

w Wieruszowie, PZU w Łodzi oraz środkom własnym Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie przedstawiciele jednostki na parkingu przy Klasztorze o. Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie odebrali kluczyki do lekkiego samochodu ratowniczo - gaśniczego marki FORD. Uroczystość rozpoczęto mszą świętą w Kaplicy Matki Bożej oraz poświęceniem samochodów.

Aktualny wykaz sprzętu i wyposażenia osobistego strażaków OSP w Wieruszowie

1. Lekki samochód ratowniczo - gaśniczy marki FORD
2. Samochód pożarniczy średni "Star 244" GBA 2,5/16
3. Samochód pożarniczy lekki "Żuk" GLBA
4. Motopompa "Polonia" P-05 E - 2 sztuki
5. Motopompa Pływająca Medium
6. Motopompa szlamowa WT30x
7. Agregat prądowy HONDA - 2 sztuki
8. Pilarka do cięcia drewna Stihl - 2 sztuki
9. Pilarka do cięcia betonu TS 400
10. Drabina aluminiowa
11. Aparaty powietrzne - 2 sztuki
12. Ubrania koszarowe - 14 sztuk
13. Ubrania UPS (bojowe) - 12 sztuk

Druhowie odbierający samochód przy Klasztorze o. Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie (od lewej) Andrzej Skupiński, Henryk Urbański, zastępca burmistrza Andrzej Małys oraz Krystian Baran

1996r. - poświęcenie nowego samochodu GBA 2,5/16

Przekazanie lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego na Placu Jasnogórskim

14. Helmy PH5 – 10 sztuk
15. Radiotelefon samochodowy “Motorola” – 3 sztuki
16. Radiotelefon nasobny “Motorola” – 2 sztuki
17. Drobnny sprzęt wyposażenia bojowego - prądnice, rozdzielacze, linki ratownicze itp.
18. Mundury wyjściowe - 30szt .
19. Zestaw PSP R1 – kpl. 1
20. Agregat ciśnieniowy
21. Sprzęt do ratownictwa tech. LUKAS
22. Aparat nadciśnieniowy
23. Buty specjalne – 13 par

Jednostka jest wyposażona w urządzenie radiowego systemu selektywnego alarmowania.

Zarząd oraz członkowie OSP na wspólnym zdjęciu

Udział w zawodach sportowo – pożarniczych

Przedstawiając historię OSP Wieruszów trzeba wspomnieć o licznych sukcesach sportowych. Dużą uwagę w OSP Wieruszów przykładana się do pracy z młodzieżą oraz do działalności prewencyjnej, a także szkoleń i ćwiczeń czego efektem są sukcesy w zawodach sportowo – pożarniczych na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim. Do największych osiągnięć należy zaliczyć m.in. zajęcie I miejsca w zawodach międzypowiatowych rozegranych w Kępnie 10 września 1960 roku, udział w zawodach wojewódzkich rozegranych w dniu 19 września 1971 roku w Brzezinach, zajęcie II miejsca w zawodach wojewódzkich, które odbyły się w dniach 20-21.09.1980 roku w Doruchowie. Na zawodach tych naszą jednostkę reprezentowali: Mieczysław i Henryk Ciszewski, Jarosław Parnowski, Antoni Kędzierski, Zbigniew Bartoszek, Bogdan Lemiesz, Andrzej Skupiński, Marian Kudra, Jan Burzyński i Jacek Jarczak.

1977 - zawody powiatowe w Sokolnikach

Rok 2000 - zawody sportowo - pożarnicze w Wieruszowie

Rok 2000 - zawody sportowo - pożarnicze w Zgierzu

Zawody wojewódzkie w Sieradzu w 2004r.

Jeszcze dwa razy nasza Jednostka brała udział w zawodach tej rangi, w Zgierzu w dniu 16 września 2000 roku zajęła 16 miejsce natomiast w Sieradzu w dniu 26.09.2004 roku na startujące 23 drużyny z całego województwa łódzkiego była na miejscu 14 z łączną sumą punktów 105.834. W Zgierzu startowali: Henryk Ciszewski, Ryszard Ciszewski, Artur Ciszewski, Krystian Baran, Skupiński Mariusz, Paweł Szkopiński, Jan Zgadżaj, Andrzej i Jarosław Piluchowie. W zawodach w Sieradzu uczestniczyli: Krystian Baran, Marcin Wąsik, Michał Kępa, Andrzej i Jarosław Piluchowie, Marcin Sułkowski, Jan Zgadżaj, Tadeusz Kaleta i Rafał Matuszek. Druhów z OSP w Wieruszowie, którzy od kilkunastu lat systematycznie zajmują pierwsze miejsce w zawodach sportowo – pożarniczych na szczeblu gminy, do zawodów przygotowuje Andrzej Skupiński, który od 1984 roku jest naczelnikiem jednostki.

Działalność OSP w roku poprzedzającym jubileusz

W roku poprzedzającym jubileusz 125- lecia powstania Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie, w dniu 23 marca 2006 r. odbyło się walne zebranie sprawozdawczo - wyborcze podczas którego dokonano wyboru zarządu jednostki OSP w składzie: prezes - Henryk Urbański, wiceprezes i naczelnik - Andrzej Skupiński, wiceprezes - Krzysztof Bezen, zastępca naczelnika - Andrzej Piluch, sekretarz - Ryszard Urbański, skarbnik - Adam Urbański, gospodarz obiektu - Krystian Baran.

W skład Komisji Rewizyjnej weszli: przewodnicząca - Barbara Bezen oraz Jadwiga Ziętkiewicz i Włodzimierz Magot. Na zjeździe wybrano także delegatów i przedstawicieli na zjazd Oddziału M-Gm ZOSPRP w Wieruszowie. Delegatami zostali: Iwona Szkopińska, Teresa Tomaszewska, Henryk Urbański, Andrzej Skupiński, Ryszard Urbański, Krzysztof Bezen i Andrzej Piluch. Walne zebranie było okazją do podjęcia ważnych uchwał, wśród których należy wspomnieć uchwałę w sprawie zakupu nowego sztandaru Jednostki w związku z przypadającym w roku 2007, 125 – leciem powstania OSP w Wieruszowie,

Obecny zarząd na rok 2007 (od lewej) członek zarządu Kazimierz Kurzawa, naczelnik Andrzej Skupiński, sekretarz Ryszard Urbański, prezes OSP w Wieruszowie Henryk Urbański, I vice prezes Antoni Babczyński, z-ca naczelnika Andrzej Piluch oraz gospodarz Piotr Piluch.

czy pozyskanie nowego lekkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego. Większość zgłoszonych podczas zjazdu wniosków udało się w pełni zrealizować. Dzięki pracy Zarządu i osobistego zaangażowania burmistrza Wieruszowa Iwony Szkopińskiej zakupiono lekki samochód ratowniczo – gaśniczy. W dniu 3 maja odbyło się uroczyste poświęcenie kapliczki Św. Bartłomieja i Św. Mikołaja. Kolejny raz strażacy z jednostki OSP w Wieruszowie okazali się najlepsi w zawodach sportowo –pożarniczych na szczeblu gminnym i powiatowym. Zakupiono specjalistyczny sprzęt i wyposażenie osobiste dla strażaków. Przeprowadzono kapitalny remont kina „Słońce”, przy dużym wkładzie pracy społecznej druhów.

Działalność na rzecz społeczności lokalnej

Zasadniczym celem ochotniczych straży pożarnych jest jak najskuteczniejsze interweniowanie tam, gdzie pożar i inne

Prace społeczne przed budynkiem OSP

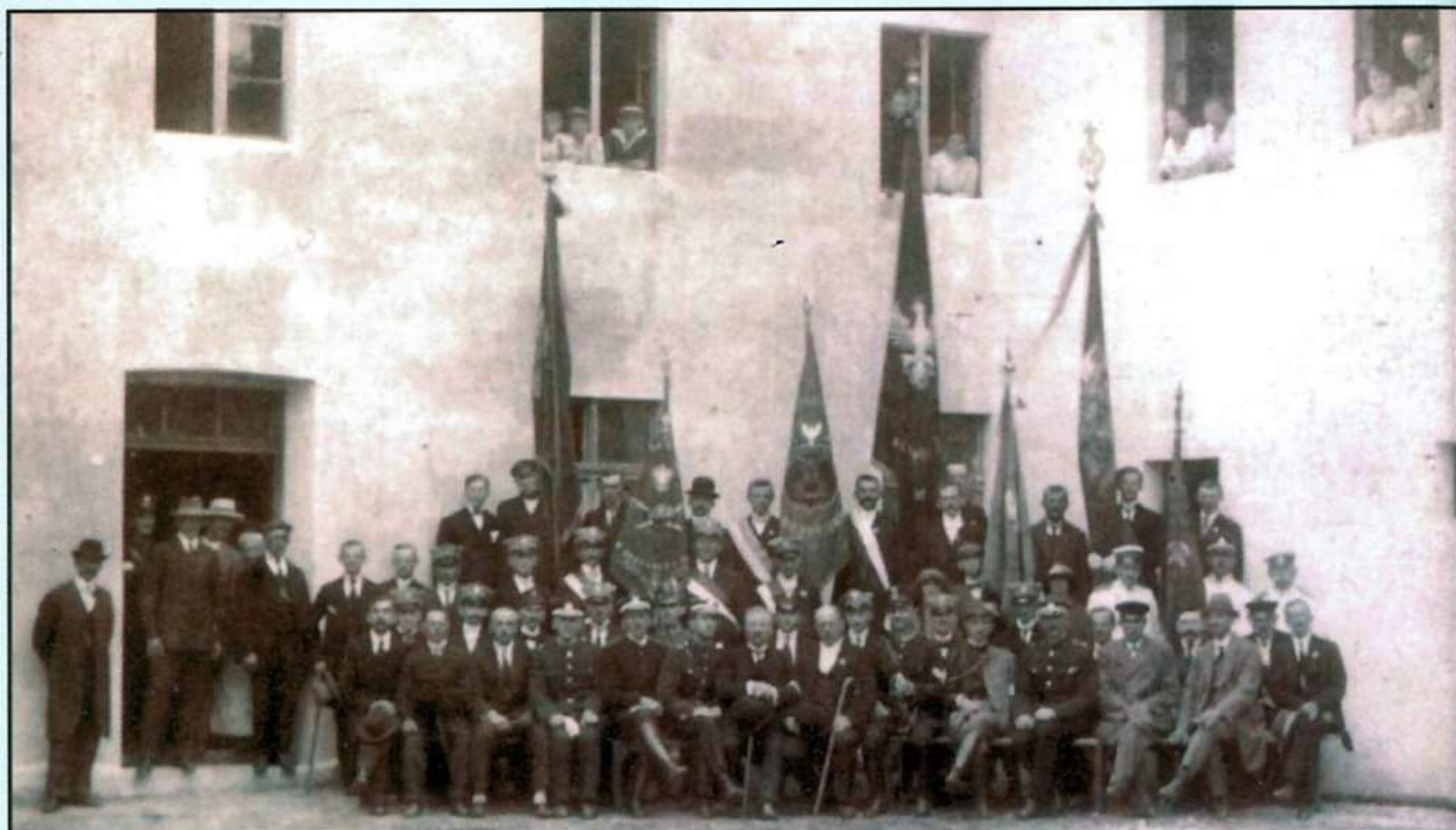

Remont obiektu OSP w 2003r. - położenie elewacji

zdarzenie zagraża ludziom. Druhowi z Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie w latach 2001 - 2006 wyjeżdżali do działań ratowniczo – gaśniczych 122 razy w tym do pożarów 96 razy i innych miejscowych zagrożeń 26 razy. Działalność naszej jednostki nie ogranicza się tylko do działalności czysto statutowej, lecz szeroko wykracza poza jej zapisy. Bardzo dobrze układa się współpraca z lokalną społecznością, władzami kościelnymi oraz Samorządem Gminy Wieruszów, co przedkłada się na liczny udział naszych druhowów w wielu uroczystościach państwowych i kościelnych, imprezach kulturalno – oświatowych i sportowych organizowanych na terenie naszego miasta i Gminy. Orkiestra dęta uświetnia swoją grą kolejne rocznice wyzwolenia Wieruszowa spod faszystowskiej okupacji, bierze udział w obchodach Święta Narodowego 3 Maja i Narodowego Święta Niepodległości, daje koncert w rynku w dniu 4 maja z okazji Dnia Strażaka oraz występuje podczas Dni Wieruszowa. Podczas uroczystości państwowych i kościelnych jednostka OSP w Wieruszowie wystawia poczet sztandarowy. Druhowie z OSP Wieruszów od wielu lat zabezpieczają trasę przejazdu wyścigu kolarskiego po ziemi wieruszowskiej oraz imprezy odbywające się podczas Dni Wieruszowa. Prowadzą działalność profilaktyczną wśród uczniów wieruszowskich szkół i działania prewencyjne dla mieszkańców naszego miasta. Podczas powodzi w 1997 roku, gdy rzeka Proсна wylała się ze swojego koryta, jako pierwsi pospieszili z pomocą ewakuując zagrożone zatopieniem domostwa i robiąc wały z worków z piaskiem. Działalność Ochotniczej Straży Pożarnej z Wieruszowa wiąże się nierozzerwalnie z historią miasta. Jest przykładem bezinteresownego służenia wspólnemu dobru.

Szczególnie zasłużeni dla wieruszowskiej straży

Kroniki strażackie wymieniają najbardziej zasłużonych w służbie i działalności społecznej druhowów. Wśród nich znaleźli się, między innymi: Konstanty Magot, Edward Drezner, Piotr Jakubowski - sumienni i obowiązkowi dostarczyciele koni podczas wyjazdów do pożaru w okresie międzywojennym. Stanisław Grądziel i Jan Knop, szczególnie zasłużeni w ratowaniu życia i mienia podczas I wojny światowej, zostali w 1923 roku odznaczeni przez starostę wieluńskiego. Zasłużeni naczelnicy jednostki, to: Romuald Hajzyng, Stanisław Olbromski, Piotr Nadolny, Józef Plewiński, Marian Magot, Edward Frankowski, Mieczysław Owczarski, Andrzej Skupiński. Aktywni i zasłużeni prezesie jednostki: Kazimierz Myszkowski, Ludwik Plewiński, Stanisław Kapliński, Leon, Dariusz i Kazimierz Gintrowie, Leonard Rojewski, Leon Cieślak, Bronisław Owczarski, Marian Hącia, Kazimierz Broda, Zenon Magaj, Leon Winkowski, Henryk Urbański. Najbardziej ofiarni przez dziesiątki lat w działaniach bojowych druhowie, to: Edward Jasiński, Andrzej

Pocztę sztandarową w 10 rocznicę odzyskania niepodległości na dziedzińcu OSP w Wieruszowie

Począty sztandarowe podczas uroczystości z okazji odzyskania niepodległości w okresie międzywojennym

Strażacy z władzami miasta w okresie międzywojennym

Skupiński i Henryk Urbański. Należy wymienić druhów, których zamordowano w czasie II wojny światowej. W obozie koncentracyjnym w Mathausen zamordowany został Wincenty Polak - strażak, burmistrz Weruszowa. Zamordowani przez hitlerowców zostali druhowie: Feliks Kamiński, Roman Ziętkiewicz, Józef Brawata. W obozie w Dachau zamordowany został członek honorowy wieruszowskiej jednostki OSP, ksiądz dr Walenty Kot. Obóz śmierci przeżyli druhowie: Józef Plewiński i Zygmunt Olbrych.

Komitet organizacyjny obchodów 125 – lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie:

1. Iwona Szkopińska – Burmistrz Wieruszowa
2. Henryk Urbański – Prezes OSP w Wieruszowie
3. Ryszard Olbromski – Przewodniczący Rady Miejskiej w Wieruszowie
4. Andrzej Szymanek – Starosta Wieruszowski
5. Teresa Tomaszewska – Prezes Zarządu Miejsko - Gminnego Związku OSP RP w Wieruszowie
6. Krzysztof Bezen – Wiceprezes OSP
7. Andrzej Skupiński – Naczelnik OSP
8. Andrzej Piluch – zastępca naczelnika OSP
9. Ryszard Urbański – Sekretarz OSP
10. Adam Urbański – Skarbnik OSP
11. Krystian Baran – Gospodarz OSP
12. Krzysztof Pielesia - Inspektor w Urzędzie Miejskim w Wieruszowie

Zakończenie

Przez 125 lat działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie w jej szeregach służyło wiele pokoleń druhów - ochotników. Każdy z nich pełnił oddaną służbę. Strażacy z naszej Jednostki zawsze działali, gdzie sytuacja wymaga ich interwencji. W każdej akcji dają świadectwo wysokich umiejętności, zdyscyplinowania i odwagi.

Serdecznie dziękujemy wszystkim strażakom, sponsorom, sympatykom straży, których pomoc była i jest ogromna na rzecz naszej jednostki.

władzom samorządowym Gminy Wieruszów, które finansowo i organizacyjnie wspomagają nasze działania.
Dziękujemy wszystkim mieszkańcom naszego miasta

*Zarząd
Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie
Wieruszów 10 czerwca 2007*

Bibliografia:

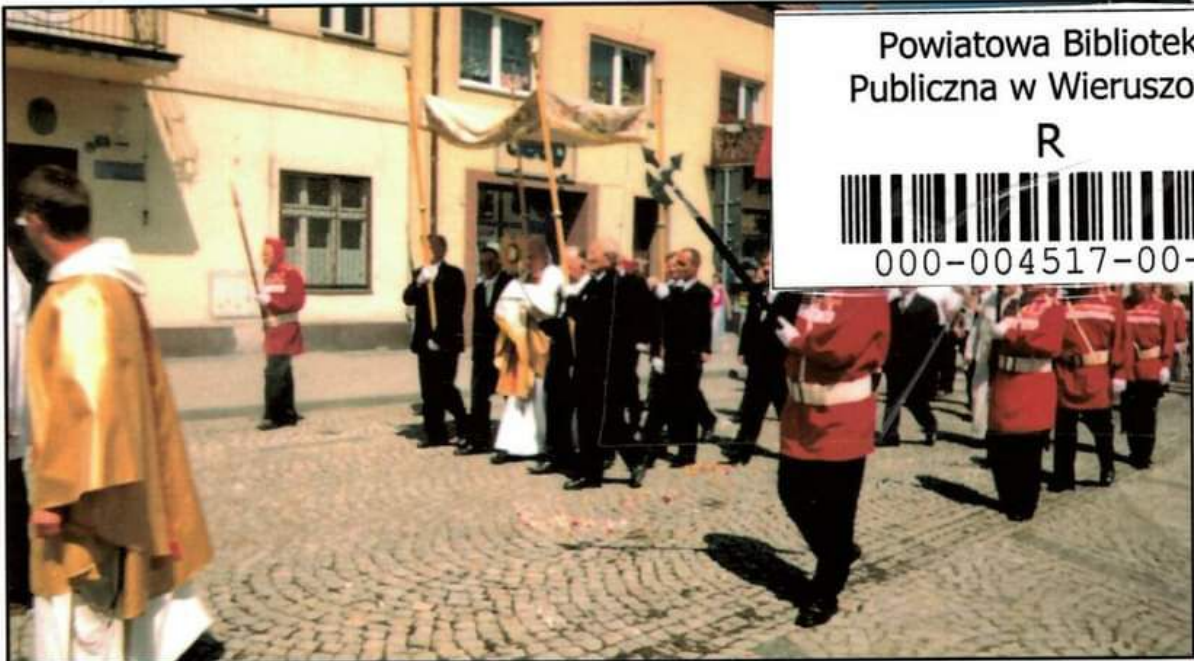
1. Olejnik T., Towarzystwo Ochotniczych Straży Pożarnych w Królestwie Polskim, Warszawa 1997
2. Księga Pamiątkowa Wielkopolskiego Związku Straży Pożarnych, Poznań 1927
3. Protokoły, kroniki, sprawozdania i materiały z obchodów 100 - lecia OSP Wieruszów.

Powiatowa Biblioteka
Publiczna w Wieruszowie

R

000-004517-00-0

Święto Bożego Ciała przy asyście halabardzistów i orkiestry dentej z jednostki OSP

*Urzędowa pieczęć
- wzór i pieczęć Stowarzyszenia OSP*

1996 - uroczysta procesja Matki Bożej Fatimskiej ulicami miasta